

OBSAH

Poděkování	— 21
Úvod	— 23
Dějiny zápasu o historické město v zrcadle literatury	— 26
I. Na prahu proměny (1830–1870)	— 35
Prolog: Praha přelomu 18. a 19. století	— 37
Obraz barokního města	— 37
Proměna města v čase osvícenství	— 48
Romantické město	— 52
Karel Chotek a jeho městské projekty	— 52
První pražské nádraží a proměny města ve 40. letech	— 61
Urbanistické a architektonické zásahy šedesátých let	— 70
Nové mosty a první velkoměstské novostavby	— 70
Zboření novoměstských hradeb a otázka pražské „Ringstrasse“	— 75
II. Radikální asanace centra Prahy (1870–1900)	— 85
Výstavba nábreží a regulace let sedmdesátých a osmdesátých	— 86
Dvořákovo nábreží a proměna okolí Rudolfina	— 86
Palackého nábreží a regulace Podskalí	— 96
Od Pamětního spisu k první celoměstské regulaci	— 105
Pražská asanace	— 110
Kořeny a souvislosti asanace	— 110
Pátá čtvrť	— 114
Soutěž o asanační plán	— 119
Kritika asanačního plánu z pera Jana Nerudy a Renaty Tyršové	— 125
Urbanistické principy asanačního plánu	— 129
Karel Chytil a obhajoba historické zástavby asanačního obvodu	— 130
Hledání investora asanačního podniku	— 134
Demolice mimo asanační oblast a pokus o asanaci Malé Strany	— 136
Bestia triumphans	— 146
Velikonoční manifest a první vlna asanačních demolic	— 146
Umělecká komise a Bestia triumphans	— 152
Spor o severní stranu Staroměstského náměstí	— 163
Žofínská schůze a vznik Klubu Za starou Prahu	— 169

III. Boj o charakter historického města (1900–1918) — 179

Regulace historických čtvrtí — 180

Sakařova regulace Starého Města — 180

Petrská čtvrť — 191

Balšánkova regulace Malé Strany — 198

Proměny města na přelomu století — 206

Urbanistické zásahy — 206

Demolice památek — 214

Pokračování staroměstské asanace — 225

Soudobá architektura a historické město na počátku 20. století — 247

Pluralita architektonických proudů kolem roku 1900 — 247

Nová zástavba asanační čtvrti — 248

Novobarokní dialog s historickým městem — 264

Soutěže na Staroměstskou radnici v letech 1899–1909 — 278

Zánik barokního Václavského náměstí a zrození městské „City“ — 285

Klub Za starou Prahu a jeho moderní generace — 302

Pokus o záchranu Braunova domu — 302

Podskalí a Emauzy — 305

Průlom U Klíčů — 317

Dům U Černé Matky Boží — 318

Bilance zápasu počátku století — 321

IV. Epicentrum metropole (1918–1938) — 325

Velkoměstské urbanistické úvahy — 326

Snění o Velké Praze — 326

Ideální Velká Praha Maxe Urbana — 328

Historické centrum města na počátku dvacátých let — 333

Počátky Státní regulační komise — 333

Soutěž na Letenskou pláň a otázka dopravního průrazu Starým Městem — 335

Soutěž na úpravu Malé Strany a projekt Státní galerie na Kampě — 337

Regulace hlavních městských tříd a náměstí — 341

Nové veřejné budovy — 357

Ministerstva v Petrské čtvrti — 357

Areál pod Emauzy — 365

Kontextuální novostavby v historickém prostředí — 372

Adaptace historických areálů na nové účely — 378

Dynamické proměny centra ve dvacátých letech — 384

Novostavby v oblasti staroměstského hradebního okruhu — 384

Proměna Václavského náměstí — 396

Stavební ruch sklonku dvacátých let — 404

Centrum města v plánech Státní regulační komise — 409

První náčrt regulace z roku 1924 — 409

Regulační plán Starého Města — 414

Regulace Nového Města a Malé Strany — 424

Za novou Prahu! — 433

Nástup avantgardní generace — 433

Funkcionalistická architektura v historickém centru — 438

Kontextuální novostavby třicátých let — 447

Architektonicko-památkový spor o Staré Město — 449

Havlíčkovy vize radikální přestavby centra — 456

Bilance meziválečného období — 460

V. Ve stínu totalitních vizí (1938–1958) — 467

Protektorátní město — 468

Vize urbanistického celku a regionální plánování — 468

Státní plánovací komise a její urbanistické projekty — 470

Architektura přelomu třicátých a čtyřicátých let — 476

Asanace historických bloků — 481

Poválečná proměna — 490

Zlomový rok 1945 — 490

Soutěž na dostavbu Staroměstské radnice z roku 1946 a památková otázka — 495

Problém dopravy v historickém centru — 501

Náměstí Budovatelů — 505

Směrný plán Prahy z roku 1948 — 510

Pokus o socialistickou metropoli — 515

Komunistický převrat a jeho důsledky — 515

Stalinistické vize — 516

Směrný plán Prahy z roku 1952 — 520

„Stará Praha v nové kráse“ — 526

Památková péče v nové politické situaci — 526

Ideologické rekonstrukce památek — 528

Novostavby druhé poloviny 50. let — 535

VI. Návrat modernismu (1958–1970) — 543

Centrum města v nové roli — 544

„Praha roku 2000“ — 544

Generační vrstvení padesátých a šedesátých let — 547

Směrný plán z roku 1961 — 550

Soutěž na řešení centra města — 554

Dopravní projekty v historickém centru — 562

Severojižní magistrála — 562

Tunely v centru města — 573

Spor o podzemní dráhu — 580

Novostavby šedesátých let — 589

Centrum města na přelomu padesátých a šedesátých let — 589

Dostavba Národního divadla — 592

Soutěže na dostavbu Staroměstské radnice v letech 1962–1966 — 595

Projekty hotelů v centru města — 598

Soutěž na budovu parlamentu a další projekty v okolí magistrály — 608

Zástavba proluk a nové obchodní domy — 618

Projektové ústavy jako epilog pražské architektury 60. let — 624

Město jako památka — 628

SÚRPMO jako garant obnovy a poznání památek — 628

„Památkářská architektura“ — 639

Adaptace historických areálů a otázka čtvrti Na Františku — 642

Obnova průčelí emauzského kostela — 649

Pražská památková rezervace — 654

Závěr — 671

Srovnávací plány města 1816 / 1842 / 1884 / 1909–14 / 1938 / 2020 — 683

Literatura — 733

Seznam vyobrazení — 743

Summary — 759

Rejstřík — 764